

Svenska Klätterförbundets officiella normer för

AUKTORISERAD ISKLÄTTERINSTRUKTÖR

Gällande fr o m 2016

Svenska
Klätterförbundet

Utbildning

Svenska Klätterförbundets officiella normer för **AUKTORISERAD ISKLÄTTERINSTRUKTÖR**

Tanken med att auktorisera klätterinstruktörer är att säkerställa den höga kompetensnivå som finns bland Svenska Klätterförbundets instruktörer och skapa konsensus rörande metoder som traditionellt utmärker den svenska klätterutbildningen. Auktorisationssystemet ska generera instruktörer som på ett säkert, kunnigt och effektivt sätt kan utbilda, vägleda, hjälpa och inspirera sina elever. Genom att anlita en auktoriserad instruktör försäkras eleven om att instruktören innehar en genom examen dokumenterad kompetens som svarar mot vad som allmänt anses rimligt för instruktörsskapet och därför definierats i föreliggande riksnorm. Auktorisationen ska också vara ett stöd för klättersporten vid kontakt med allmänhet, organisationer, myndigheter, företag m fl. Normer avseende isklätterinstruktör gäller fr o m 10 februari 2016.

Definition av instruktörsnivån

En auktoriserad isinstruktör är en instruktör som uppfyller gällande grundkrav, d v s är godkänd av Svenska Klätterförbundet vid examination för denna behörighetsnivå och har fullgjort sina åtaganden för bibehållande av giltig licens.

En auktoriserad isklätterinstruktör ska ensam och med andra kunna leda kurser och ansvara för arrangemang som har klättring och därtill associerade aktiviteter på is som huvudtema. För att kunna fullgöra sina uppgifter förväntas en auktoriserad instruktör behärska alla de moment som ingår i SKF's normerade kurser för isklättring. Dessa finns på Svenska Klätterförbundets hemsida.

Instruktören förväntas ha personlig erfarenhet av och behärska alla de moment, tekniker och utrustningsdetaljer som nämns i SKF's publicerade normer för klätterkurser samt kraven nedan.

Instruktörens tumregler

En av SKF auktoriserad isklättrinstruktör ska alltid i sitt arbete sträva efter att uppfylla tre grundläggande tumregler:

Sörja för sin egen, sin elevs och sin omgivnings säkerhet.

På bästa sätt förmedla kunskap och erfarenhet till den som så önskar.

Inspirera och entusiasmera genom ett glädjefyllt och äkta engagemang.

Mål

Autoriserad isklättrinstruktör ska kunna leda isklätterverksamhet (Grundkurs, Fortsättningskurs, Mix-klätterkurs, Pröva på m m) i icke alpin terräng samt på områden där lavinfara normalt ej ingår i riskbilden.

Examination

Examinationen är ett prov där aspiranten praktiskt, muntligt och skriftligt förväntas uppfylla samtliga kunskaps- och färdighetsmoment enligt denna norm för att bli godkänd och därmed auktoriserad isklättrinstruktör. Examinationen genomförs under två på varandra följande dagar, varav första dagen är en teknisk examination och dag två pedagogisk examination. Examinationens plats och tidpunkt bestäms av UK.

Lokalklubb eller motsvarande som är ansluten till SKF kan från UK beställa en egen examination om tillräckligt antal aspiranter finns i klubben.

Examinationen förrättas av examinatorer som är medlemmar i GIKE is.

Information inför examination

Efter att anmälan och avgift inkommit till UK tillsänds Aspiranten information om arrangemanget och även ett teoriprov som skall vara examinerat till handa senast två veckor innan examination.

Basutrustning enligt nedan ska medtagas:

- Sittsele, hjälm, förbandsmateriel
- Karbiner, slingor av olika längd (inkl 120cm), expresslingor, 1 ryckdämpare, skruvkarbiner (inkl HMS), repbroms, firningsåtta, någon form av ”guideplatta” (magic, ATC guide, Reverso)
- Minst åtta isskruvar som kan placeras utan hjälp av verktyg
- Två tekniska isyxor, minst en med hammarhuvud
- Storskor, stegjärn samt verktyg för slipning av isyxa/stegjärn
- Ett enkelrep och ett halvrep eller ett rep normerat för enkel och dubbelreps norm minst 50m, prusiksnören i olika längd och diameter
- Verktyg och slinga för att tillverka Abalakovs (minst 7mm)
- Mindre klipprack, med kilar, bultar och friends
- I övrigt ska deltagaren medföra foto som används till certifikatet efter godkänd examination
- Medtag HLR och första hjälpenkursintyg

Förkrav på aspiranten

- Aspiranten ska vara medlem i klätterklubb ansluten till SKF.
- Aspiranten ska vara auktoriserad klippklätterinstruktör med giltig licens.
- Aspiranten ska ha erfarenhet från minst tre säsonger aktiv isklättring samt kunna leda grad WI 4 is (75-85°) fritt och grad WI 5 is (85-90°) med eller utan handlovsremmar.
- Aspiranten ska ha erfarenhet av mixad klättring och minst kunna leda graden M 5.
- Aspiranten ska ha genomfört minst tre klippklätterkurser (tre olika kurser är ett krav exempelvis grund, fortsättning, räddning) som auktoriserad instruktör, dokumenteras.
- Aspiranten ska ha erfarenhet som hjälpinstruktör från minst en isklätterkurs före examinationen eller deltagit som hjälpinstruktör senast 24 månader efter genomförd examination. I de fallen då aspiranten deltar som hjälpinstruktör efter examinationen tilldelas fullvärdig auktoriserad isklätterinstruktörsnivå efter genomförd kurs. Deltagande som hjälpinstruktör styrks av GIKE is examinerat eller auktoriserad isklätterinstruktör med giltig licens. Isklätterkurs ska vara normerad enligt SFKs krav.
- Aspiranten ska ha genomfört minst 5 långturer på is. Dokumenteras.

- Aspiranten ska besitta goda teoretiska och praktiska kunskaper inom isklättring bedriven i icke alpin miljö samt vara väl förtrogen med den utrustning som används vid denna typ av klättring.
- Aspiranten ska vara väl förtrogen med SKFs normer för isklättring.
- Aspiranten ska ha goda kunskaper i behandling av kylskador och hypotermi.
- Aspiranten skall ha genomfört HLR och förstahjälpkurs inom 2 års tid innan isexamination.

Anmälan till examination

Aspirant anmäler sig direkt till den examinator inom UK som ansvarar för aktuellt arrangemang. Efter kontakt med arrangörsansvarig betalas anmälningsavgiften in på SKFs postgiro 67 32 65-5. Senaste anmälningsdatum är en månad före aktuell examination. Datum och priser för arrangemangen publiceras löpande på SKFs hemsida under utbildningskalendern. Anmälan är gällande först efter det att full betalning har skett.

Ansöka om dispens

Aspirant som inte till fullo uppfyller förkraven ovan kan via SKFs Utbildningskommitté ansöka om dispens, dispansansökan ska vara utbildningskommittén tillhanda senast tre veckor innan examinationen. Dispens ges endast i undantagsfall och kräver att den sökande anger synnerliga skäl för varför vederbörande ska antas till examination utan att ha uppfyllt förkraven. Varje dispansansökan behandlas individuellt och Utbildningskommitténs beslut är ej prejudicerande och kan ej överklagas. En generell dispens för de som inte genomfört 1a hjälpen-kurs finns. Examinationen får då genomföras, och vid godkänt resultat hålls licensen inne tills aspiranten uppvisat intyg på genomförd 1a hjälpen-kurs.

Examinationens innehåll

Auktorisationen är en examen där aspiranten praktiskt, muntligt och skriftligt ska kunna uppvisa samtliga kunskaps- och färdighetsmoment enligt normerna för att kunna godkännas som auktoriserad isklättrinstructör.

Examinationen är uppdelad i två dagar.

Auktorisationen sker centralt vid ett eller flera examinationstillfällen per år vid datum som publiceras i Bergsport och på förbundets hemsida, och anordnas av Svenska Klätterförbundets Utbildningskommitté under förutsättning att det finns tillräckligt antal sökande aspiranter som uppfyller förkraven. Examinationen leds av examinatoreer som är medlemmar i SKF och ingår i Gruppen för InstruktörsKurser och Examinationer (GIKE). Lokalklubb ansluten till SKF kan efter medgivande från Utbildningskommittén specialbeställa en examination då tillräckligt antal aspiranter finns i klubben.

Moment vid examinationen

Dag ett

Block 1 Formaliakontroll:

Formaliakontroll

Block 2 Praktiska färdighetsmoment

Rörelsetekniker:

Aspiranten ska visa olika tekniker för förflyttning på is och snö med olika lutning med hjälp av isyxor och stegjärn. Aspiranten ska även visa olika vilometoder på is.

Teknik och utrustning:

Aspiranten ska visa hur naturliga formationer i is kan utnyttjas som förankringspunkter, ska kunna identifiera och namnge de olika specialhjälpmedel som används för förankring i is samt visa korrekta placeringar och känna till dess hållfasthet. Aspiranten ska kunna redogöra för användandet av fångrycksdämpare. Aspiranten ska ha goda kunskaper om olika isyx- och stegjärnstyper samt tillpassning och slipning.

Standplats:

Aspiranten ska välja lämplig plats för att rigga en standplats som förutsätts vara hängande. Standen ska riggas dels med enbart isskruvar och dels med klippsäkringar i kombination med isskrub. Aspiranten ska redogöra för- och nackdelar med att säkra direkt i selen genom att först låta repet löpa genom karbin i en högt placerad isskrub, samt direktsäkra i standplats.

Topprep:

Aspiranten ska välja lämplig plats för att rigga ett säkert topprepsankare mitt på isfall. Skall ha erfarenhet och kunskap med olika säkringsmetoder, vinklar på isskrub, ursmältning m.m.

Firning:

Aspiranten ska rigga en firning på is med Abalakovs timglas som backas upp samt redogöra för hållfastheten. Aspirant ska kunna ge exempel på metoder lämpliga för firning på isiga rep. Aspirant ska känna till risker med att använda isskruvar som suttit längre tid i isen.

Klättring:

Aspiranten ska på ett säkert sätt och med god marginal leda en replängd av grad WI 5 (85-90°) med eller utan handlovsremmar samt kunna leda WI 4 och M 5 fritt (utan handlovsremmar).

Examinatorn anger minsta antalet säkringar som ska placeras samt maxtiden. Aspiranten ska kunna redogöra för riskerna med förstemans- respektive andremansklättring.

Block 3 Teoriprov

Aspiranten får utskickat ett teoriprov före examination. Svaren skall vara examinator till handa senast två veckor innan examination.

Teoriprovet behandlar bl a:

- Aktuella isklätternormer
- Materielkunskap om utrustning för isklättring
- Terminologi för olika rörelsetekniker och istyper
- Gradering, historik och förstahjälpenåtgärder vid olycka vintertid
- Planering av kurser, säkerhetstänk m m

Dag två

Block 4 Multipitchklättring med elever

Aspiranten skall dag två klättra multipitch tillsammans med elever, där vikt läggs vid standplatsplacering, rephantering och säkert vägval.

Referenslitteratur

Rekommenderad kurslitteratur är:

Craig Leubben:	1999, How to ice climb
Sean Isaac:	2005 Mix climbing
Gresham, Parnell:	2009 Winter climbing +
Blanc-Gras, Ibarra	2012 The art of ice climbing

Tekniska moment

Här nedan följer en lista på tekniska moment som du ska behärska som instruktör. Listan är inte fullständig utan bör endast ses som ett hjälpmedel då du övar inför examination.

Definition av betygsgraderna : 1= inte alls, 2=har jag testat men behärskar ej, 3=behärskar jag så bra att jag kan undervisa i	1	2	3			e x
1. Tekniska kunskaper om grundutrustning för isklättring						
2. Tekniska kunskaper om utrustning för mixklättring (BB)						
3. Tekniska kunskaper om utrustning för traditionellt säkrad mixklättring						
4. Bygge av standplatsankare på is						
5. Bygge av standplatsankare på is för fler än 2 personer						
6. Olika säkringsmetoder för bl.a. isiga rep						
7. Rep och knutkunskap för isklättring						
8. Inknytningsmetod vid provapå klättring						
9. Förstår begreppen statisk / dynamisk säkringsmetod + direkt, indirekt kraftöverföring						
10. Förstår när och varför chockdämpare används						
11. Replagsklättring som förste- och andreman (planering, kommandon m m)						
12. Behärskar klättra M 5 utan handlovsremmar						
13. Behärskar klättra WI 4 utan handlovsremmar						
14. Behärskar klättra WI 5 med eller utan handlovsremmar						
15. Riggning av topprepsankare från fasta föremål						
16. Riggning av topprepsankare på vertikal is						
17. Riggning av firningsankare med abalakov						
18. Riggning av firning från förbättrade isformationer						
19. Riggning av firning från fasta föremål						
20. Rutiner vid multipla firningar på is						
21. Vana från långtursklättring						
22. Effektiv och säker användning av olika typer av kilar och expansionssäkringar i isiga sprickor						
23. Kunskaper om placering av borrskruvar samt förmåga att använda olika slags standardbultar						
24. Kunskap om placering av isskruvar						
25. Planering och placering av yxor och stegjärn						
26. Rörelseteknik på is						
27. Rörelseteknik på mixat underlag, typ steinpull, torqueing, layback mm						
28. Ha kunskap om effektiv hantering och tillpassning av klädsel						
29. Förstå hur kapaciteten minskar vid nedkylning						
30. Inneha grundläggande kunskaper om hypotermi och hantering nedkyld person						

